

3

Q. B. V. J. D. T. O. M.
SPECIMEN ACADEMICUM,

DE

UNCTIONE OMNIA T DOCENTE,

I Joh. II: 27.

QUOD

Suffragante Amplissimo Philosophorum ordine
in Regia Academia Aboënsi,

Sub PRÆSIDIO

MAXIME REVERENDI atque CELEBERRIMI VIRI

D:NI I S A A C I
R O S S, Q

S. S. L. L. PROFESS. REG. & ORD.

Publico honorum examini modeste subjicit

JOHANNES GRAHN,

V. D. M.

TAVASTENSIS,

IN AUDIT. MINORI, DIE XXVIII. JUNII MDCLIX.

H. A. M. C.

ABOÆ, Impressit DIRECT. & TYPOGR. Reg. Magn. Duc.
Finland. JACOB MERCKELL.

Kongl. Maj:ts
Högtbetrodde Man,
General-Lieutenant och Öfwerste för Kongl. Maj:ts
Lif-Dragoune-Regemente,
samt
Riddare och Commendeur af Kongl. Maj:ts Swärds-Orden,
Högwälborne Herren,
HERR ROBERT MUHL,
Nådige Herr.

DE många och höga tjänster, som Nådige Herr Generalen från långa tider tilbaka wisat Fädernes-Landet, då Nådige Herr Generalen vid så många tillfällen sammansogat Mannawet och Mannamod til deſſ förfwar, och altid, när det gullit, haft lif och blod oſparadt samt utståde Mångfaldige schwärigheiter och beſwär, äro längt wiktigare Ämnen, än min oförmögna föräder mägtar utföra. Hvar och en rättſinnig Medborgare räknar dock för en angenäm skuldighet att teckna så höga och stora förtjenster uti odödeligheten ärftod, och att för sena eftervärlden förkunna En så Högsörtjent Herres Åreminne.

De mångfaldige Nådebewisningar, hwarmed Nådige Herr Generalen behagat hugna min ringa person, gifwa mig

mig et färskilt ämne til all den wördnads-betygelse, som besynnerlige wälgjärningar uti et tackfamt hjerta kunna upväcka. Förlät Nåidge Herre, at jag i brist på tjenligare wedermälen af min wördnadefulla tacksamhet, understår mig upoffra detta ringa arbete, hvilket äger intet annat wärde, än det som siefwa Ämnet innebär, näml. den Smörjelsen, som de trogna äga af den Helga, som ock dem alt lärer enligt i Job. 2: 27. Jag gjör mig så mycket fäkrare hopp, at Nåidge Herr Generalen Nådigt upptager denna min ödmjukaste wälmening, som en uprichtig kärlek af en rätsinnig och sanskyllig Gudaktighet slädse med nöije fer, at de himmelske fanningar blifwa uti sin rena enfaldighet förestälte och befrijade ifrån de willoredor, som Menniskjors förtydande och förvändande åstadkommit.

Det skall ständigt blifwa en af mina gladaaste plückter, at sända trogna böner til GUD, det täckes Han uppehålla Nåidge Herr Generalens Höga Person uti långvarig lycksaligkeit, samt låta Nåidge Herr Generalen på Sin höga ålderdom uti ett rikt mått ärfara den Smörjelsen, som är af den Helga. Himmelens HERRE låte den dagen komma sent, då Eder Nåde skall sluta Sin Ärerika wandel i dödeligheten, och när den ändteligen til rätsinnigas saknad nalkas, så blifwe den oförwankelige Årones Krona i bögden, Nåidge Herr Generalens fälla Lott och wissa Arf.

Framhårdar med djupaste wördnad til mitt yttersta,

Högwålborne Herr General-Lieutenantens,
Riddarens och Commendeurens

allerödmjukaste tjenare
JOHAN GRAHN.

Kongl. Maj:ts
Tro-Man och Landshöfdinge öfwer Kymme-
negårds-Län, Savolax och Carelen
Samt
Riddare af Kongl. Maj:ts Svärds Orden,
Högwälborne Herren,

**HERR OTTO
WILHELM
DE GEER,**

Nådige Herre.

TApperhet är Hjeltars och råttwise Domares e-
genteliga Frågd. Bågge bōra blifwa ledsga-
gade af en mogen Wishet, om de skola nå
sin rätta högd. Och såsom en fann Gudsfruchtan
är den enda och rätta Kållan, hvarutur den åkta
Wisheten flyter, så blifwer denna alla Dygders Mo-
der, Hjältars och Domares största prydnad. Alla
dessa Dygder hafwa förenadt sig, at pryda *Eder*
Nådes Dyras Sjål. Derom wittnar ej allena et all-
mänt rykte öfwer hela Fådernes-landet, utan
jämwäl

jämwäl sielfwa wärket, som altid äger det ojäfwugaste witsord. Det är derföre intet underligit, at sådane egenskaper jämwäl på långt håll, upväcka wördnad och högakning hos alla dem, som glädja sig öfwer at se och höra, det Dyd- den, hos Landsens Yppersta, äger beskydd. Förmodar altså i djup ödmjukhet at ej onådigt anses, om jag wid thetta tilfället betjenar mig af en otwungen anledning at tilskrifwa *Eder Nåde* detta enfaldiga Snille-prof. Det har warit den endaste utväg jag haft at wisa den synnerliga wördnad, som *Eder Nådes* stora egenskaper hos mig upväckt och underhållit. Åmnet som jag drifwit är väl intet passadt efter den smak, som i vår tid synes blifwa herskande; men jag är dock försäkrad *Eder Nåde* lärer, såsom en uplyst Herre, unna det en sā Nådig åsyn, som den wördnad är uprichtig, hwarmed jag har den åran at det samma frambåra. För öfrigkeit skall det blifwa mig en ljuf och glad plicht, at så länge jag lefwer under trogna böners frambårande för den Högste om *Eder Nådes* och *Dess Högtfornäma Families* beständiga sällhet, med djupaste wördnad framhärrda,

Högwålborne Herr Landshöfdingens
och Riddarens

allerödmjukaste tjenare,
JOHAN GRAHN.

S:æ R:æ M:tis
MAGNÆ FIDEI VIRO,
Reverendissimo PATRI ac DOMINO,
D:NO JOHANNI
NYLANDRO,
S. S. Theol. DOCTORI longe CELEBERRIMO,
Inclytæ Dioceſeos Borgoënsis EPISCOPO EMI-
NENTISSIMO,
Eiusdem Consistorii Ecclesiastici PRÆSIDI
GRAVISSIMO,
Et Regii ibidem Gymnasii Scholarumque per Dio-
cesin EPHORO VIGILANTISSIMO,
MÆCENATI MAXIMO.

Ignoscas Reverendissime PRÆSUL, quod tenuiſſi-
mum hoc Specimen Academicum Reverendissimo
TUO NOMINI consecrare sustinuerim. Tantum
abest, ut fvasu temeritatis hoc fecerim, ut tenerimus
potius reverentiae affectus ad hoc me audendum unice
impulerit. Excitarunt scil. illum beneficia &
numero & magnitudine ac raritate maxime insignia,
quibus

quibus me mactare dignatus es. Ingenue fateor multo tenuius esse, quod offero munusculum, quam, ut dignum censeri possit, quod in TUUM, Reverendissime PRÆSUL, prodiret aspectum; nec tamen animum despondeo, cum sciam, TE non tam opera externa, quam internum animi motum respicere solere. Ipsum quidem argumentum, quod præsens exhibet ocella, non potest non TIBI esse gratum, quippe quod sincerae TUÆ pietati & singulari studio promovendi commoda Ecclesiæ optime convenit, quod vero a me justo simplicius & imperfectius sit elaboratum, humilimus oro, in meliorem interpreteris partem. Patiaris itaque PATER Reverendissime, ut hoc qualicunque signo ostendam, quam grato atque devoto animo servem semperque sim servaturus plurima & maxima gratiæ documenta, qua me semper complexus es. Nec finas me unquam TUUM patrocinium desiderare in iis, quæ ad fortunam spesque meas pertinent. Meum erit DEUM Optimum Maximum indefessis suspiriis sollicitare, velit TE, Reverend. PATER, ultra communes mortalitatis terminos vivum & salvum conservare omnirogenaque felicitate ita quotidie augere, ut nihil desideres, quod voisi expeti possit.

REVERENDISSIMI NOMINIS TUI

I. 2. devotissimus cliens
JOHANNES GRAHN.

PRÆFATIUNCULA.

Nter innumera illa documenta, quibus DEus O. M. suam gratiam hominibus restitam fecit, nullum vel cogitari potest illustrius, quam quod nobis largiendo verbum suum externum exhibuit, in quo plane & plene revelata sunt omnia, quæ vel scitu vel factu ad salutem judicavit necessaria. Tantum igitur thesaurum grato animo excipere debemus, haud secus illum aestimantes, ac cœlestè quoddam depositum, omnibus orbis divitiis longe præferendum. Tantum vero abest, ut omnes hujus officii sint memores, ut potius oppido pauci inveniantur, qui in ejus scrutinio atque obsequio, quam deberent, felicitatem ponant. Ut alios taceam, qui premium ejus impie minuunt, notoria est audacia Fanaticorum, quos non pudet insana sua deliria verbo divino anteponere. Nihil vero absurdius, quam quod hæc turba ipsam Scripturam Sacram suorum somniorum patronam faciat. Inter illa vero loca, quæ hi in suas partes trahere solent, nullum est celebrius, quam aureum illud dictum de *Unctione Omnia Docente*, quod i *Joh. II: 27.* legitur. Hoc igitur oraculum loco Speciminis Academicī enucleare constitui-
mus, Benevolum Lectorem, quo decet studio rogantes, ut has meditationes in bonam partem accipiat.

§. I.

Textus ipse Apostolicus, quem nobis hac opella exponendum & vindicandum sumsimus, in idiomate authentico sic habet: καὶ ὑμεῖς τὸ
χριστόνα ὁ ἐλάβετε αὐτόν ἡγούμενον, εἰναὶ διδάσκοντες ὑμάς τὸν αὐτὸν χριστὸν διδάσκοντες ὑμάς
περι τῶν ἀπόστων, καὶ αἱ ληφθέσαι εἰσιν, καὶ γὰρ εἰσιν φεύγοντες, καὶ κα-
θὼν ἐδίδαξεν ὑμάς, μετέπειτα εἰναὶ. Præcipua autem mo-
menta, quæ in his verbis expendenda veniunt, ad
sequentes redeunt quæstiones: Quid voce unctio-
nis indicatum voluit Apostolus? Quis est ille San-
ctus, a quo eam profectam dicit? Quænam sunt
ea omnia, quæ ope unctionis doceri adfirmat?
Quænam est vera ratio, qua hæc unctio hunc pro-
ducit effectum? Harum singulas seorsim enodasse
juvabit. Iis enim rite examinatis, facile intelligi-
tur, quid totum dictum ex mente auctoris impor-
tet.

§. II.

Verbum χριστόνα id Græcis proprie valet quod La-
tinis ungere, & quod hinc descendit nomen
χειροτονία idem illis, quod his unctio significat, &
quidem ita, ut eadem voce & actus ungendi &
ipsum ungumentum designetur. Cæterum id statim
in initio quæritur propriene an improprie vox ab
Apostolo accipiatur? Quorum posterius affirman-
dum esse, haud difficulter evincitur. Ea quidem
est indeoles omnium lingvarum, ut magna laborent
penuria vocabulorum propriorum, quibus res spi-

rituales sint exprimendæ. Ad hunc defectum quodammodo compensandum, sæpius necesse habemus ex rebus sensualibus desumere nomenclaturas, easque ad res spirituales adcommodare, observata analogia, quæ his cum illis intercedit. Neque tamen tam ob hanc rationem, quam emphaseos gratia Johannem heic impropre loqui existimamus, ut ut id fusius ostendere jam non vacet. Sane absurdus esset, qui statueret eum unctionem quandam corporalem hic intelligere, quippe quod prohibent varia illa prædicata, quæ hic occurunt, & illud quidem nominatim, quod hoc *χειστα* omnia docere dicitur. Neque enim ideo variarum rerum scientia imbuitur intellectus, quod quis corpus oleo, balsamo, aut alio quodam ungventi genere perfundat.

§. III.

Quoniam autem distincte evolutis verborum significacionibus propriis, efficacius sentitur emphasis impropriarum, si quæ illis competat, operam perdidisse non videbimus, si in antecessum nonnulla exponamus de variis generibus unctionis corporalis, quæ apud veteres, imprimis orientales, invaluerunt. Hæ gentes, cum loca incolerent sicciora, corpora eorum necesse fuit multo exponi sudori, quo non tantum vires aliquatenus extenuabantur, sed etiam immunda & fœtida reddebantur membra, larga copia pulveris adhærente. Hinc partim ad promovendam inmunditatem, partim ad

ad evitandam graveolentiam inducendamque fragrantiam, partim denique adconciliandam valetudinem frequentes adhibebant lotiones & unctiones. Unde hic ritus præcipue observari solebat, quando amici ad amicos ex longo itinere divertebant: Tunc enim primum aqua lavabantur & deinde oleo imbuebantur excepti hospites, ne pori corporis, nimium quantum aperti, variis morbis occasionem præberent.

§. IV.

SUCESSU vero temporis hic mos paulatim in luxuriam degeneravit, unctione non tam ad recreationem, quam voluptatem adhibita. Hoc ex variis profanis auctoribus abunde constat, quorum tamen testimonia hic cumulare prohibet brevitas, quam ratio facultatum nobis injunxit. Unum alterumque locum ex Sacris Litteris exempli causa adduxisse sufficiat. Sic loca Ruth. III: 3. Eccl. IX: 8. Amos. VI: 6. ut alia taceam, abunde probant, Hebræis æque ac reliquis veteribus populis usu receptum fuisse, ut hospites præsertim honoratores, quos splendide tractare volebant, balsamo aliisque ungventis fragrantibus perfundebant. Ad hunc morem procul dubio adlusit David Psalm. XXIII: ubi suam felicitatem, qua DEI beneficio fruebatur, imagine delicati cuiusdam convivii describens cum mentione mensæ & calicis mentionem capitis oleo imbuti conjungit. Nec tempore Salvatoris hunc morem abolitum fuisse,

tuto licet colligere ex culpata ab Ipso Simonis Pharisei negligentia Luc. VII: 46.

§. V.

UNCTIONEM medicinalem verbo tetigimus §. III. Hoc vero loco de eadem nonnulla adjicere placet. Hæc sanitatis recuperandæ caussa instituebatur, ejusque meminit Esaias Cap. I. commate 6. unde adparet, membra faucia oleo deliniri solita fuisse. Huc ea quoque unctio referri solet, quæ Marc. VI: 13. Jac. V: 14. commemoratur, quamquam cum miraculo tunc fuerit conjuncta. Ex quibus locis Papicolæ extremam suam unctionem, cui rationem Sacramenti tribuunt, excusperunt, quem eorum errorem integrius explodere vellemus, si ratio brevitatis permitteret.

§. VI.

Sequitur jam unctio athletica. Unguentis enim delibuti congregiebantur luctaturi. Hinc palæstræ nomen Græcum ἀνταγωνισμός hæsit, quod pingvem valet. Et oleum non vidisse idem est ac nunquam fuisse luctatum apud Theocratem, quod oleum sangvine viperino cautius vitare exprimit Horatius. Græcos autem primos oleum in Gymnasiis seu Palæstris publicasse auctor est Plinius. Ideo vero corpora ungebant luctatores, ut membra haberent agiliora ad quemvis ictum eludendum. Ad hoc genus unctionis respexisse putantur prisci Christiani ritu ungendi in baptismo adhibito, ex quo Ponti-

Pontificii deinceps suum sacramentum confirmationis confinxerunt.

§. VII.

PRæterea ab antiquissimis inde temporibus apud varias gentes mos obtinuit ungventis perfundendi cadavera mortuorum. Non obscura exempla ejusmodi unctionis feralis ipsa Scriptura passim suppeditat. Sic Medici Ægyptii jussu Josephi cadaver Patris ipsius Israëlis totis quadraginta diebus unxisse leguntur Gen. L: 2, 3. eodemque honore Josephum demortuum prosecuti deinceps fuerunt ipsi Israëlitæ Gen. L: 26. Nec silentio prætereundum, quod Salvator Optimus ex opere unctionis, quo eum honorabat Maria, idoneam ariperet occasionem suam mortem & sepulturam prædicendi.

§. VIII.

NOstra vero vel maxime refert unctionem inaguralem considerare. Moris enim fuit antiquis non modo certas res usui Sacro destinatas ungendo consecrare, sed & varias personas munieribus maximi momenti admovendas peculiari unguento initiari. Ut intra Scripturæ limites brevitas caufsa maneamus, quod ad res memoratas adtinet, observasse sufficiat, quod Jacobus certum lapidem Gen. XXVIII: 18. & Moses jussu DEI Tabernaculum ejusque supellectilem sacro quodam unguento sacris usibus consecravit Lev. VIII: 10.

Inter personas, quæ unctione consecrari solebant, præcipue memorantur Reges & Sacerdotes. Exempla Regum unctionum suppeditant Saul, 1 Sam. X: 1. David 1 Sam. XVI: 13. Salomo 1 Reg. I: 34. Joaso 2 Chron. XXIII: 11. Sacerdotum vero Aron ejusque filii Lev. VIII: 12. X: 7. Num vero omnia utriusque ordinis individua, an vero ex Regibus ii solum, quorum dubia erat successio, & ex Sacerdotibus summus tantum Pontifex, & sacerdos, qui auspiciorum bellicorum caussa constituebatur, מלחמה משיח unctus Castrensis inde dictus, ut Judeorum magistri sibi persuadent, ungventis publice consecrati fuerint, hoc loco nihil attinet dispicere.

§. IX.

DE Prophetis dubia est quæstio: Sunt qui ajunt, sunt qui negant eos suis muneribus externo quodam ungvento fuisse initiatos. Nobis non vacat has lites expendere. Si opinio eorum, qui affirmant, solidis niteretur fundamentis; facile constaret locutionem Johanneam: Habetis unctionem & scitis omnia, ejusdem esse valoris ac si dixisset: Prophetæ estis, quos nihil latet. Sed res in salvo est, si vel maxime vera esset sententia negativa. Sufficit ad eundem sensum obtainendum, quod verbum Hebreum וְשָׁמַע ungere de Prophetis prædicetur 1 Reg. XIX: 15, 16. idemque ad minimum valet ac constituere Prophetam, quodque Prophetæ unctionum nomine insigniantur Psalm. CV: 15. 1 Paral. XVI: 22.

§. X.

§. X.

ATque hæc breviter, pro ratione instituti, prælibasse sufficiat de ipsis personis, quas moris fuit ungventis perfundere. Jam paucis investigare volumus, quænam vera sit ratio, cur hic ritus præcise in inaugurationibus adhibitus fuerit. Ex diës adparet, inungi tantum solitas fuisse personas, quæ gravioribus præficiebantur muneribus, quibus rite obeundis non sufficere videbantur vires hominum naturales. Opus igitur erat, ut hæ personæ novis ornarentur donis, quibus efficeretur, quod naturæ imbecillitas præstare non posset. Hinc hoc symbolo DEus has personas, aut peculiari modo ad partes officii reddebat aptas, quod ex Sauli I Sam. X: 1, 6, 9, 10. Davidisque exemplis constat I Sam. XVI: 13. aut saltem earum habilitatem ad munus, sic declarari, & simul ipsas non minus quam alios piarum precum pro necessariis donis impetrandi admoneri voluit. Itaque unctio, si vel maxime nihil nisi mutus quidam ritus in sensu incurreret, tantundem tamen fuit, ac si diserte fuisset inculcatum: sicut membra corporis externo delibata unguento singularem agilitatem nanciscuntur, sic animæ, modo seriæ non negligantur preces ad DEum, interna quadam ornantur virtute, quæ naturali torpore exuto singulis facultatibus peculiarem adquirit habilitatem, ut officio obeundo hi homines idonei reddantur.

§. XI.

§. XI.

OVæ haec tenus disputata sunt, haud obscure in-
 nuunt, voce *χειρουργοῦ* seu unctionis ab Apo-
 stolo significari dona quædam spiritualia. Quæ-
 nam autem ea præcise Fuerint, jam ulterius est
 inquirendum. Sunt, qui hac voce alludi statuunt
 ad unctionem athleticam, quasi sensus esset, Chri-
 stianos, ad quos scribebat, divina virtute, tanquam
 ungvento spirituali corroboratos esse ad certamen
 alacriter ineundum & fortiter sustinendum adver-
 sus impostores, quos Antichristos appellat, quia fi-
 dem Christi impugnabant. Non equidem nego,
 fideles esse Athletas Christi spirituales, quos Ipse
 divino robore ornat, ut idonei fiant fortiter ad-
 versus diabolum, mundum & carnem decertare:
 nec ignoro, veteres Christianos hanc habuisse ra-
 tionem, cur ritum unctionis etiam in baptismo
 adhibuerint. Quod tamen Apostolus hoc loco
 hanc ideam lectori ingerere voluerit, vix ac ne
 vix quidem a me impetrare possum ut credam.
 Præterquam enim, quod contextus nullam certa-
 minis mentionem faciat, non patitur hanc Glos-
 sam prædicatum, quod unctioni tribuitur, dum o-
 mnia docere dicitur, quæ scilicet ad veri & falsi
 discretionem spectant. Ego itaque crediderim,
 hoc nomen potius respectum involvere ad unctio-
 nem inaugurem, quasi dicere voluisset Apostolus:
 Sicut sacræ personæ, externo ungventi symbolo
 initiatæ, iis instruebantur *χαρισματα*, quæ ad mune-
 ra ipsis collata requirebantur; ita vos, o charissimi,
 dum

¶) 9 (¶

dum constituti estis Christiani, eam accepistis mensuram donorum Spiritus Sancti inque iis sapientiae, quæ ad veritatem agnoscendam & errores præcavendos aliaque in curriculo Christianismi est necessaria. De hac re Macarius egregie loquitur Hom. XVIII. §. I.

§. XII.

PEdem jam promovemus ad alteram quæstionem, consideraturi quisnam ille Ipse fuerit, a quo hanc unctionem acceperint fideles, quos alloquitur Johannes. οὐτὸς αὐτὸς ab ipso, inquit textus. Pronomen αὐτὸς procul dubio respicit nomen αὐτοῦ, quod commate 20. exprimitur: Quamvis hoc prædicatum ab Hebræis soli DEO Patri, & a Christianis Spiritui Sancto peculiari ratione tribui soleat, hoc tamen non impedit, quo minus idem hoc loco indigit Salvatorem, qui non tantum eadem essentiali gaudet Sanctitate, qua Pater & Spiritus Sanctus, quatenus est Deus super omnia benedictus in secula Rom. IX: 5. sed & hunc titulum καὶ ἵξος gerit, quando ut verus homo cum aliis personis Sanctis comparatur. Dicitur enim Sanctus I:mo Quia natus est sine labe peccati, unde καὶ ἄγιος Sanctum, Det Helga/ appellatur Luc. I: 35. & שׁרְפָּה Sanctitas Sanctitatum Dan. IX: 24. II:do Quia peccatum nunquam commisit, sed vitam absolute Sanctam semper egit Joh. VIII: 46. Matth. XXVII: 19. 1 Pet. II: 22. 1 Joh. II: 1, 29. Hinc agnus

agnus dicitur immaculatus 1 Pet. I: 19. ὁ ἀνα-
τίκης, αἴματος, κεκαθαρισμένος από τῶν ἀμαρτιῶν Hebr.
VII: 26. III: tio Quia est caussa principalis omnis
nostræ Sanctitatis, quare etiam vocatur קָדוֹשׁ בָּן־יִשְׂרָאֵל Sanctus Israëlis Ef. IX: 6. XXIX: 19. XL1:
16. LIV: 5. Ezech. XXXIX: 7. Psalm. LXXI: 22.
i. e. qui Ecclesiam Sanctificat, & nostra factus est
Sanctificatio 1 Cor. I: 30. Quid magis veritati
potest esse consentaneum, quam quod a Christo
ζεῖσθαι habeant Christiani? Ipse enim unctus est o-
leo lætitiae præ consortibus absque mensura Psalm.
XLV: 8. ab ejus plenitudine nos omnes accepi-
mus Joh. I: 16. Ἐδωκε δόματα τὰς αὐθεάντικες Eph. IV:
8. Caussa vero proxima, cur hic vocetur Sanctus,
peti debere videtur ab oppositione ad Antichristos
tanquam fôrdia peccati mancipia, quæ dogmata
spargebant impurissima, quibus Apostolus se tota
hac Epistola zelo plane divino opposuit.

§. XIII.

Ulterius jam ordine exprimendum venit quid
sibi velint τὰ πάντα omnia, quæ ζεῖσθαι seu un-
ctio, docere dicitur. Hic locum omnino habet vul-
gatus ille canon Hermeneuticus, quo præcipitur,
vocabula esse intelligenda secundum materiam sub-
stratam. Contextus igitur confulendus, ut scia-
tur, de quibus præcise rebus hic agatur. Ipsa ra-
tio nos facile docet, sermonem hoc loco non esse
de rebus omnibus, quæ unquam ab homine sciri
possunt,

possunt, cujuscunque demum indolis atque ordinis fuerint, sed de certo quodam rerum genere, quod ex antecedentibus & consequentibus est determinandum. Quemadmodum itaque eadem vox omnia in loco Paulino 1 Cor. VI: 12, ubi omnia sibi facere licere ait Apostolus, ad genus actionum indifferentium est restringenda, ita in hoc dicto, ubi Johannes unctionem omnia docere affirmat, haec reddi debet limitatio: quæ ad salutem sunt necessaria, aut sine quibus nec sana doctrina nec pia vita consistere potest. Quamvis enim de iis mortalium, qui dono illuminationis sufficienter sunt instructi, vere prædicari possit, quod ea omnia sibi cognita habeant, quæ ad recte credendum, pie vivendum & beate moriendum indispensabilis sunt necessitatis, male tamen calculos subducere, qui exinde concluderet, tam late accipi debere vocabulum omnia, ut res quoque Physicas, Politicas, Historicas, Mathematicas, & si quæ præterea sint generis ejusdem, complectatur, vel saltem singulas involvat minutias, de quibus in Scholis Theologorum sæpen numero curiosius quam fruſtuosius disputationi solet. Si cui tale quid in mentem veniret statuere; næ is manifestam proderet stultitiam, omnium fidelium omnium temporum experientiaz contradicendo: Præsertim cum ipsi etiam Apostoli ingenue fassi sint, se haud pauca nescire. Quid? Quod Ipse Salvator, qui ὁ μένως omnium fuit sapientissimus, quædam aliquando ignoraverit.

Sed quænam in specie, inquies, ipsa sunt momenta, quæ Johannes ope unctionis fidelibus cognita fuisse prænuntiat? Ut ad hanc quæstionem rite queamus respondere, ipsum scopum Authoris paulo curatius ex contextu eruere debemus. Vetus ille fidelium cœtus, ad quem hanc suam Epistolam misit Johannes, expositus erat variis technis impostorum, qui eos a vera fide abducere & in tetros errores inducere fatagebant. Hos partim Antichristos vocat Cap. II. comm. 18. quia IEsum esse Christum impie negabant comm. 22. Eum in carnem nondum venisse docebant Cap. IV: 23. Filium DEI esse inficiabantur Cap. V: 5. Partim Pseudo Prophetas appellat, Cap. IV: 1. quia falsis doctrinis vera religionis dogmata & sana moralia præcepta corrumpebant. Hi autem variis fuisse videntur, nec omnes ejusdem furfuri, quod inde colligimus Emo Quia disertis verbis dicuntur multi Cap. II: 18. & IV: 1. Hido Quia diversos atque contrarios spargebant errores, aliis speciem insignis pietatis præferentibus & de immunitate a peccatis gloriantibus Cap. I: 8. aliis lapsis poenitentiam negantibus & quodlibet peccatum mortale statuentibus Cap. V: 17. Aliis sibi perfavidentibus, fidem & adoptionem posse constare cum peccatis præreticis Cap. V: 18. Unde Christi exemplum non sequebantur Cap. II: 6. sed insuper habebant omnia ejus præcepta de dilectione

ne DEI comm. 5. & charitate erga alios comm. 9.
 Haec omnia eo valebant, ut exprimaret communio
 Fidelium cum veris doctribus & consequenter
 cum DEO ipso ejusque Filio IESU Christo Cap. I:
 3. & II: 23, 24. Quod vero Apostolus hanc Epi-
 stolam his erroribus opposuerit, haud obscure in-
 nuit Cap. II: 26. Hortatur itaque Fideles, ut,
 spretis lenociniis seductorum, in vera doctrina,
 quam initio didicerant, adeoque in communione
 cum DEO O. M. per Filium ejus IESUM Christum,
 permaneant. Ne vero iis stupiditatem quandam
 reprehendere velle videretur, extollit eorum cognitio-
 nem, qua omnia sibi cognita habebant, quæ ad
 essentiam Christianismi pertinerent, adeoque & ad
 amabilem veritatem agnoscendam & ad hos atque
 alios errores declinandos sufficerent, additis tan-
 tum monitis, ut doctrinæ semel perceptæ inhære-
 rent, nec sinerent eam cavillis & mendaciis impo-
 storum obscurari. Atque sic facile constat, quam
 late pateat potestas vocis ~~τάλαντων~~ & quænam ~~εξ~~
 sint res, quas uncio doceret.

§. XV.

His expositis, inoffenso pede progredimur ad il-
 lud, quod caput caussæ est, quam fieri potest,
 exactissime investigatur, utrum voce ~~χειρουργοῦ~~ me-
 diata an immediata insinuetur revelatio? Ut hoc
 ex animi sententia succedat, necesse est, in ante-
 cesso conditionem eorum, ad quos scripsit Jo-

Johannes Epistolam hanc, observare, adhibitis in auxilium antecedentibus & consequentibus. Nihil hic attinet quærere, quorum sub imperio, Parthorum an Romanorum, vixerit vetus ille cœtus; id vero nostra magnopere refert novisse, quod non tantum ex Fidelibus hominibus constiterit, sed præcise talibus, qui in salutari cognitione Domini jam egregios atque præclaros fecerant progressus. Hoc exinde probamus, quod Apostolus eos non tantum blando Filiorum nomine compellet Cap. II: 1. IV: 4. sed & diversarum ætatum & distinctorum graduum expressam mentionem faciat, utpote infantum, juvenum, patrum & singulos magnis extollat laudibus ob cognitionem DEI ejusque Filii, & victoriam a malo genio reportatam, Cap. II: 13, 14. Sed hactenus, inquiet fortasse aliquis, nondum constat, unde hanc hauserint cognitionem, ex mediatone an immediato revelationis principio? Adtendas quæso animo devo ad commata nuperrime allata, quibus illud ipsum verbum DEI laudari percipies, quod hi, ut exstat comm. 7, initio annuntiati Evangelii, ope externi sensus auditus, quod probe notandum, ab Apostolo acceperant. Verbi hujus certitudinem Johannes operose describit circa initium Epistolæ, ubi se & commilitones his ejusmodi verbum annunciasse contendit, quod nec corrupta imaginatione ipsi sibi finxerant, nec spuria traditione acceperant, nec diabolica suggestione hauserant, sed experimentis omnium clarissimis atque certissimis

simis didicerant, nimirum audiendo, intuendo & palpando ipsum verbum DEI substantiale, Filium ejus dilectissimum, omnis veri & boni, immo ipsius vitae æternæ fontem & radicem.

§. XVI.

Quamquam autem, observatis his momentis, nihil aut clarius aut certius constare possit, quam quod Apostolus voce ~~χριστον~~ illam ipsam intelligat scientiam veritatis, quam ex verbo DEI externo docentibus Apostolis olim hauserant, hanc tamen sententiam adhuc luculentius demonstrasse non pœnitabit. Ponamus aliquantis per hoc nomine ad principium aliquod immediatum respici, nonne sic supervacaneum fuisse tam operose horari Fideles, ut eam tenerent doctrinam, quam antea ex prædicatione Apostolica didicerunt? Nonne potius admissa hac hypothesi, quod ex principio immediato omnia essent derivanda, id agere debuisset Apostolus, ut quisque ad id unice attenderet, quod spiritus ille internus dictaret, additis solummodo monitis, ne istius suggestiones vel a malo genio profectas, vel a corrupta phantasia prognatas suspicarentur: Sed hoc non facit Apostolus. Tantum abest, ut quemlibet suo spiritui docendum & regendum permittat, ut potius Cap. IV: 1. omnes ad Spiritus probandos horetur, quod utique certam supponit normam, ad quam singuli essent probandi, quæ alia esse non potest,

potest, quam verbum Propheticum & Apostoli-
cum, quod antea audiverant & crediderant. Si
proprium cuiusvis Spiritum regulam probando-
rum spirituum constituas, unde ille demum esset
probandus? Nonne sic omnia fierent incerta?
Ex quo quaeso indicio tibi constaret, tuum spi-
ritum esse genuinum? Quod cum ita sit, facile in-
telligitur, id sibi velle Apostolum, ut dogmata im-
postorum ad normam eorum, quæ initio do-
cuerant Apostoli, prudenter exigerent. Et ni-
si hoc verum sit, nullam video rationem, cur
noster Apostolus statim initio Epistolæ, tam em-
phatice inculcat certitudinem suæ doctrinæ.

§. XVII.

NEc est quod quis sibi persuadeat, hanc expli-
cationem repugnare cohærentiæ dicti nostri
cum versiculo præcedenti, cui ope particulæ ~~ad~~
anne&titur. Hanc enim particulam hoc in loco
non copulative, sed adversative sumendam esse,
dudum monuerunt interpres. Nec insolens est,
ut sic sumatur in Scriptura, quod multis exemplis
probari potest, si necesse esset. Si quis dubitet,
loca tantum sequentia diligenter expendat & faci-
le nobis assensum præbebit. Nimirum Gen. I: 10,
30. XVIII: 30. XIX: 2, 3, 6. Exod. I: 12, 17.
Psalm. V: 8. XXII: 7. Es. I: 2. Matth. II: 17. XII:
26, 43. XVI: 4. XVII: 12. Act. I: 26. 1 Thess. II:
18. & alia plurima. Eundem sensum confirmat
prono-

pronomen personale *ūp̄is* verbo *īx̄is* adjectum. In Lingvis enim Latina, Græca, Hebræa & quæ his sunt cognatae, utimur verbis, communiter dissimilatis pronominalibus, quæ si adsint, Emphasim vel oppositionem aut discretionem important. Formula igitur *uq̄ ūp̄is* hunc habet sensum: vos vero quod attinet, non opus habetis doctore, si modo in vobis maneat unctio, h. e. modo permaneatis in iis, quæ antea a nobis didicistis, nec patiamini vos ab iis abduci aures præbendo impostoribus. Atque sic ex ipso manendi statu, ad quem hortatur Apostolus, novum nascitur argumentum pro adstruenda nostra sententia, qua per *zeioua* verbum olim auditum intelligimus. Quid enim opus est hortari ad manendum in statu habendi interiora spiritus alloquia, cum ea ut habeantur vel non habeantur in potestate hominis non sit. Paucis quod res est, dicam. Hoc loco & his verbis oppositionem instituit Apostolus non inter mediatum & immediatum aliquod principium cognoscendi veritatem cœlestem, sed inter sanam doctrinam Apostolorum, quam olim didicerant, & insana deliramenta impostorum, quibus deinceps ad defectionem sollicitati fuerant Christiani, quos Johannes scripta hac Epistola in pristina veritate confirmare studet, id quod ex iis, quæ jam fusi sunt disputata, tam abunde patere arbitramur, ut plura addere supervacaneum merito judicemus. Sententia igitur dicti nostri hæc est: O Filioli! hanc Epistolam ut vobis scriberem, effecerunt im-

postores, qui vos suis mendaciis ab agnita veritate abducere satagunt: Hac vobis non tanquam rudibus nova inculco præcepta, quæ antea non novistis, sed tantum commonefacio eorum, quæ nostro ministerio dudum recte edocti estis, amicetque admoneo, ne aures præbeatis vanis istis hominibus, qui uberiorem Spiritus mensuram vobis pollicentur. Isti enim inanem mentiuntur unctionem, scientiam nostra subtiliorem & sublimiorem crepantes, Ast vos ipsi vera gaudetis unctione. Hortor tantum, ut in iis, quæ a nobis initio dixicistis, fideliter & constanter perseveretis, probe scientes, ista omnia tam firmo niti fundamento, ut si vel Angelus de cœlo ad vos mitteretur solidiora docere non posset.

§. XVIII.

ATQUE sic simul patet, ex hoc oraculo nihil roboris adquirere vel nugamenta Pontificiorum, vel deliramenta Fanaticorum, quorum illi factum suum sacramentum confirmationis, hi eminentias revelationes immediatas ex his verbis probatum eunt. Nam cum unum Scripturæ dictum non nisi unum habeat sensum, & is, quem nos jam ex ipsius textus visceribus legitimate eruimus, sine dubio sit genuinus, necessario sequitur, neutrum genus hominum hic invenire, quod suæ faciat

veat hypothesi. De opinione Fanaticorum ne
mica quidem dubii superest, quin pura puta' re-
dolet vel mali genii ludibria vel corruptæ phan-
tasæ deliramenta, ut eam ulterius refutare sit li-
gna in silvam ferre. Quod vero ad Pontificios
spectat, nec illi quidquam reliqui habent, quod
cum specie excipient. Eo tempore nondum con-
firmatio baptizatorum erat. Quid? Quod illi,
ad quos scripsit, potius non confirmati quam con-
firmati videantur, qui opus habent nova confir-
matione variis exhortationibus efficienda, quales
Apostolus singulis versibus adhibet & satis em-
phatice inculcat. Sed quid opus est multis ra-
tionibus refutare errorem, qui dudum ipsam quo-
que speciem veritatis amisit. Totum enim in-
stitutum ungendi baptizatos in confirmationem,
plane novum est habendum, si tempora species
Apostolica, quippe cujus nullam mentionem fa-
ciunt Patres primorum seculorum. Primus, qui
unctionem in baptismō adhibitam fuisse tradidit,
est Tertullianus, qui circa initium seculi tertii vi-
xit: Is vero ita lotionis, unctionis & impositionis
manuum meminit, ut haud obscure pateat, hos
tres actus unius Sacramenti tres veluti partes
constituisse, quod multis testimoniosis probare pos-
semus, nisi brevitatis ratio prohiberet. Hic ita-

que filium abrumpimus, toto animo voventes, ut,
 quotquot a Christo se Christianos nominant, ve-
 rum pretium statuant *χειρουργική* verbi divini, inque
 ejus scrutinio & obsequio omnem vitæ
 felicitatem ponant.

SOLI DEO GLORIA.

